

5. **Moodle Center v pomoshh' prepodavatelju: sozdanie jelektronnyh kursov v Moodle:** Retrieved from: <http://moodle-center.ru> (in Russian)
6. **Ukrainsjka spilnjota korystuvachiv Moodle.** Retrieved from: <http://moodle.org.ua> (in Ukrainian)
7. **Kupisevich Ch.** (1986) *Osnovy obshhej didaktiki*. Ch. Kupisevich (Transl. from Polish). – M.: Vyssh. shk., 368. (in Russian)
8. **Jaghupov, V. V.** (2002) *Pedagoghika*. K.: Lybidj. 560. (in Ukrainian)

Д. В. Мьценко

ОЦЕНИВАНИЯ УЧЕБНЫХ ДОСТИЖЕНИЙ СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ СЕМИНАРСКИХ ЗАНЯТИЙ

В статье раскрывается содержание комплексного оценивания учебных достижений студентов во время семинарских занятий. Определены мотивационно-стимулирующую, контрольно-оценочную и когнитивно-формирующую функции компьютерного контроля знаний на семинарских занятиях. Проанализирован опыт и перспективы применения компьютерного контроля знаний в учебно-воспитательном процессе ВУЗа.

Ключевые слова: компьютерный контроль знаний; оценивание учебных достижений студентов; семинарские занятия.

D. Mytsenko

EVALUATION OF EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS OF STUDENTS DURING SEMINARS

The article reveals the content of the comprehensive evaluation of educational achievements of students during the seminars. Emphasizes the importance and effectiveness of using contextual approach to the organization of seminars. Examples of game modelling of the future professional activity during the seminars in the humanities.

Peculiarities of application of computer control of knowledge as one of the important elements of an assessment of educational achievements of students during the seminars. Determined motivational and stimulating, assessment and cognitive-forming function of the computer control knowledge seminars. The advantages of the computer program "HotPotatoes 6" for the production of computer-based training tests. Notes on applications of computer tests, carried out using the computer program "HotPotatoes 6" in distance education systems. The peculiarities of the educational system "Moodle" means how popular course development for distance education. Analyzed the experience and prospects of applying computer control of knowledge in the educational process of the higher school.

It is concluded that the experience of using integrated assessment of knowledge, which is computer control of knowledge is evidence of its efficiency and expediency of the further application in the educational process of the higher school.

However, computer control is not considered as a replacement for all other forms of evaluation of educational activity of students, and is only one of the means of pedagogical diagnostics. Analysis of trends in the overall development of society and education in particular allows us to predict the further spread and growth of the role of computer and information technology in education.

Keywords: seminar; evaluation of educational achievements of students; computer control of knowledge.

Рецензенти

Саух П. Ю. – д. філос. н., проф.

Сейко Н. А. – д. пед. н., проф.

Стаття надійшла до редакції 04.09.14

УДК 378

А. І. Степаненко

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ПОЛІТЕХНІЧНИХ КОЛЕДЖІВ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

У статті розглядаються особливості організації самостійної роботи студентів політехнічних коледжів при формуванні інформаційної культури. Визначено поняття «самостійність», «самостійна робота» з точки зору різних вчених. Розроблена система завдань для формування самостійної роботи студентів.

Ключові слова: самостійна робота; самостійність; організація самостійної роботи; інформаційна культура; мотивація.

Вступ. В процесі реформування освіти досить багато уваги приділяється вирішенню проблем організації самостійної роботи студентів, яка є запорукою активної пізнавальної діяльності, прийняття

самостійних рішень і виконання самостійних дій з метою подолання навчальних труднощів.

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що проблему самостійної роботи та методів її організації досліджено в працях багатьох вчених.

Плануванню й організації самостійної роботи студентів присвятили свої дослідження Б. П. Єсіпов, М. І. Махмутов, Ю. С. Васютін, Т. І. Коваль, П. І. Підласистий та інші. Використання інформаційних технологій у процесі навчання розглядається в роботах В. П. Беспалька, Б. С. Гершунського, Є. П. Полат та інших. Дидактичним та психолого-педагогічним проблемам використання комп'ютерних технологій в процесі навчання присвячено дослідження Є. А. Бараханової, С. О. Сисоєвої, П. Я. Гальперина, Є. І. Машбіц, Є. Д. Нелунової та інших. В працях Л. С. Виготського, І. Я. Лернера, Н. Ф. Тализіної, Л. В. Жарова, Р. Г. Лемберга, С. Г. Заскалети, М. М. Солдатенка та інших, розкрито поняття «самостійна робота», «самостійна пізнавальна діяльність», «самостійність» тощо.

Мета статті – розглянути специфіку і проблеми організації самостійної роботи студентів політехнічних коледжів у процесі формування інформаційної культури студентів, охарактеризувати систему завдань для формування самостійної роботи студентів.

Організація самостійної роботи. Формування висококваліфікованого фахівця неможливе без залучення студентів до самостійної роботи, яка характеризується як цілеспрямована сукупність суб'єктних дій студента під керівництвом викладача на основі використання засобів супроводу навчального процесу. За С. У. Гончаренком «самостійність – одна із властивостей особистості. Вона характеризується по-перше, сукупністю засобів – знань, умінь і навичок, якими володіє особистість, по-друге, ставленням особистості до процесу діяльності, її результатів і умов здійснення, а також зв'язками з іншими людьми, які складаються у процесі діяльності» (Гончаренко С. У., 1997, с. 297).

Як вважає М. М. Солдатенко, «вміння самостійно й творчо працювати є одним з головних критеріїв, які характеризують готовність спеціаліста до професійної діяльності в умовах безперервної освіти. Такі вміння не можуть з'явитися у студента без відповідної системи організації навчального процесу та його забезпечення (методичного, матеріально-технічного тощо), складу викладачів, характеру стосунків у системі «викладач – студент», бажання та стимулів у навчанні тощо (Солдатенко М. М., 2006, с. 69-70).

З усіх відомих форм самостійності (пізнавальна, самоосвітня, прогностична та ін.), для майбутніх фахівців, найважливішим є формування у них певного рівня пізнавальної діяльності у вирішенні професійних завдань, яка спрямована на засвоєння

нових знань і на формуванні у студентів готовності до самонавчання.

Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань (Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах).

Самостійна робота – це спеціально організована діяльність студентів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, спрямована на самостійне виконання навчальних завдань різних рівнів складності як під час аудиторних занять, так і в позааудиторний час. Метою організації самостійної роботи студентів є її спрямованість на виконання соціального замовлення, тобто формування у студентів умінь самостійно поповнювати свої знання, орієнтуватися у потоці наукової інформації (Організація самостійної роботи студентів з педагогіки, 2000, с. 15).

Самостійна робота у коледжі передбачає поетапне засвоєння нового матеріалу, його закріплення, застосування на практиці, повторення матеріалу. Крім знань, умінь і навичок майбутні фахівці повинні спиратися на власний досвід творчого оцінювання та розв'язання поставлених завдань.

Пізнавальна діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи характеризується високим рівнем самостійності та активності, є основою творчої діяльності суб'єкта. Доведено, що тільки ті знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду, думці та дії, будуть насправді міцними. У процесі викладання навчального матеріалу засвоюється 15% інформації, що сприймається органом слуху, 65% – органами слуху і зору. Якщо ж навчальний матеріал опрацьований студентом власноручно, самостійно виконуються завдання від його постановки до аналізу результатів, то засвоюється не менше, ніж 90% інформації.

Самостійна робота є найважливішим компонентом педагогічного процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, так й позааудиторних занять, без участі викладача та під його безпосереднім керівництвом (Журавська Л. М., 1999, с. 65).

Як складне педагогічне явище, самостійна робота – це особлива форма навчальної діяльності, спрямована на формування самостійності студентів і засвоєння ними сукупності знань, умінь, навичок, що здійснюється за умови запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять.

У відповідному аспекті організація самостійної роботи студентів спрямована на виконання таких завдань:

- 1) розвивати пізнавальну активність студентів;

2) привчати їх самостійно використовувати здобуті знання і навички;

3) формувати відповідну мотивацію та потребу в самостійності;

4) забезпечувати засвоєння самостійно опрацьованого матеріалу (Туркот Т. І., 2006, с. 72).

Ефективність самостійної роботи досягається за рахунок максимальної активності самого студента, при цьому викладач виконує когнітивну, консультативну та координаційну функції. Для цього студенти забезпечуються відповідними інформаційними джерелами, які сприяють самостійному засвоєнню навчального матеріалу. Це можуть бути текстові, графічні, аудіовізуальні, електронні матеріали та ін. (Буланова-Топоркова М. В., 2002, с. 125).

З появою комп'ютерів та мережних технологій зв'язку самостійна позааудиторна робота студентів нині модифікується, стає не лише процесом самонавчання студентів, а й індивідуально-груповою діяльністю з можливістю організації як дистанційного керування нею викладачем, так і безпосередньо керування педагогічним програмним засобом, що дає змогу отримати для кожного студента свою оптимальну індивідуальну траєкторію учіння з метою досягнення певної мети навчання, поставленої викладачем чи ним самим (Коваль Т. І., 2007, с. 157).

Для формування умінь самостійної (позааудиторної) роботи та її оцінювання, нами була розроблена система завдань, яка має чотири рівні складності, які студенти обирають для самостійного опрацювання в залежності від своїх здібностей.

Перший рівень складності пов'язаний з репродуктивним засвоєнням матеріалу. В його основі закладено завдання формування умінь і навичок за зразком, наприклад, під час роботи з таблицями в MS Word. У студентів формуються спеціальні вміння та практичні навички при роботі з таблицями. Вони навчаються самостійно працювати з офісним програмним пакетом.

Другий рівень складності орієнтований на продуктивне виконання завдання. Самостійне виконання завдання цього рівня передбачає вирішення задач, наприклад, використовуючи засоби табличного процесору Excel, де вони не просто виконують завдання за зразком, а вносять своє розуміння виконання цих завдань. Студенти отримують вміння і навички з комп'ютерних технологій.

Третій рівень складності самостійної роботи орієнтований на аналітичну діяльність. Виконання завдання цього рівня допомагає студенту аналізувати, узагальнювати та систематизувати інформацію, яка досліджується. Студенти вільно володіють прийомами роботи у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі.

Четвертий рівень складності мають завдання творчого характеру, під час виконання яких у студентів формується творче мислення щодо подання інформації. Наприклад, створення презентації за допомогою програми Power Point, яку застосовують при підготовці тематичних доповідей, захисті курсових і дипломних проектів.

Для активізації самостійної роботи студентів при формуванні інформаційної культури важливе значення має процесуальна (навчальна) мотивація, яка виявляється в розумінні студентом корисності виконуваної роботи. Потрібне психологічне налаштування студента на важливість виконуваної роботи як у плані професійної підготовки, так і в плані розширення світогляду, ерудиції фахівця. Необхідно переконливо показати (довести), що результати самостійної роботи допоможуть йому краще зрозуміти лекційний матеріал, лабораторні роботи.

Висновок. Отже, самостійна робота студентів закладає основи професіоналізму, розвиває творче мислення, ефективність якої залежить від її організації, змісту, взаємозв'язку та характеру завдань у даному виді самостійної роботи та результатів її виконання.

Література

1. **Буланова-Топоркова М. В.** Педагогіка и психология высшей школы: Учебное пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – С. 125.
2. **Гончаренко С. У.** Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
3. **Журавська Л. М.** Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Журавська Л. М. // Освіта та управління. – Т. 3. – 1999. – №2.
4. **Коваль Т. І.** Професійна підготовка з інформаційних технологій майбутніх менеджерів-економістів: [монографія] / Т. І. Коваль. – К.: Ленвіт, 2007. – 264 с.
5. **Організація самостійної роботи студентів з педагогіки:** навч. посіб. / Під ред. В.І. Євдокимова. – Х.: ХДПУ, 2000. – 160 с.
6. **Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах** від 2 червня 1993 р. № 161. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173_93
7. **Солдатенко М. М.** Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності: Монографія. – К.: Видво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. – 198с.
8. **Туркот Т. І.** Технологія самостійної роботи студентів, що зберігає їхнє здоров'я (з досвіду роботи) / Т. І. Туркот, І. В. Осадчук // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3. – С. 65–73.

References

1. **Bulanova-Toporkova, M. V.** (2002) Pedagogics and Psychology of Higher School: TextBook: – Rostov n / D. Phoenix, 125 p. (in Russian).
2. **Goncharenko, S. U.** (1999) Ukrainian education glossary. Lybid, 376 p. (in Ukrainian).
3. **Zhuravska, L. M.** (1999) The conceptual conditions of the management of independent work of students in higher educational establishments. Education and management. T. 3., 2. (in Ukrainian).
4. **Koval, T.I.** (2007) Professional preparation of the information technology of future managers-economists: [monograph], 264 p. (in Ukrainian).
5. **The organization of independent work of students with Pedagogics.** (2000) Under red. V. I. Evdokimova. HDPU, 160 p. (in Ukrainian).
6. **Position about the organization of educational process at universities** of 2 th June № 161. – [Electronic resource]. – Access regime: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173_93
7. **Soldatenko, M. M.** (2006) Theory and the practice of independent cognitive activities. Monograph. NPU im.M. M.P. Dragomanov, 198 p. (in Ukrainian).
8. **Turkhot, T. I.** (2006) The technology of the independent work of student, what preserves their health (from the experience of work). Pedagogics and Psychology, 3,65-73. (in Ukrainian).

А. И. Степаненко

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТОВ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИХ КОЛЛЕДЖЕЙ В ПРОЦЕССЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ

В статье рассмотрены особенности организации самостоятельной работы студентов политехнических колледжей при формировании информационной культуры. Определены понятия “самостоятельность”, “самостоятельная работа” с точки зрения разных ученых. Разработана система заданий для формирования самостоятельной работы студентов.

Ключевые слова: самостоятельная работа; самостоятельность; организация самостоятельной работы; информационная культура; мотивация.

A. Stepanenko

FORMATION OF INFORMATION CULTURE OF STUDENTS OF THE POLYTECHNIC COLLEGE IN THE ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK

The article deals with the features of the organization of independent work of students of polytechnic colleges during the formation of information culture.

Terms “independence” and “independent work” from the point of view of various scientists are determined. It's shown that the efficacy of independent work achieves by the maximum activity of a student himself and a teacher does consultative and coordinative function.

Independent work at college is the stage study, consolidation, repetition of new material and using it on a practice. Future specialists must use their own experience of the creative estimation and solution of the tasks as well as their knowledge and skills.

Cognitive of students is the basis of the creative activity of a person. It characterizes by the high level of independence in course of doing the independent work. It's proved that student's knowledge on the ground of his own experience will be actually strong.

The system of knowledge for forming independent work of students is worked out. It includes four levels of complication.

The first lever of independent work connects with the reproduction type. It's the formation of skills which carry out after a model. The second one orients on the productive realization of knowledge where students not only fulfill a task on a model but carry in their own understanding of doing these tasks. The third level of complication of independent work is an analytical activity. It helps student to analyze, generalize and systematize the information which is researched. The fourth level has creative tasks where students form the creative thinking.

It's proved that the motivation has an important meaning for independent work of students for forming information culture.

Keywords: independent work; independence; organization of independent work; information culture; motivation.

Рецензенти

Лапаєнко С. В. – к. пед. н., ст. н. сп.

Тищенко С. І. – к. пед. н.

Стаття надійшла до редакції 06.10.14